Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 4. 2010, sp. zn. 22 Co 129/2010, ECLI:CZ:KSHK:2010:22.CO.129.2010.1

Číslo: 54/2011

Právní věta:

O zařazení pozemní komunikace do kategorie uvedené v § 3 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb. ve znění pozdějších předpisů rozhoduje příslušný silniční správní úřad na základě jejího určení, dopravního významu a stavebnětechnického vybavení Dokud o kategorii nerozhodne, nemůže ani soud postupem podle § 135 odst. 2 o. s. ř. dospět k závěru, že komunikace náleží do určité kategorie, a podle toho určit vlastníka pozemní komunikace.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 06.04.2010

Spisová značka: 22 Co 129/2010

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Pozemní komunikace

Předpisy: § 135 odst. 2 o. s. ř.
§ 3 odst. 1 předpisu č. 13/1997Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Napadeným rozsudkem O k r e s n í s o u d ve Svitavách zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal po žalovaném zaplacení částky 125 522 Kč s příslušenstvím a žalobci uložil povinnost nahradit žalovanému náklady řízení ve výši 366 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Ve věci se žalobce domáhal náhrady škody s odůvodněním, že žalovaný odpovídá za škodu vzniklou při dopravní nehodě, k níž došlo dne 6. 10. 2006 v 15.15 hodin na silnici III/03531 u obce Janov, okres Svitavy, za křižovatkou se silnicí I/35. Žalobce tvrdil, že vjel svým motocyklem na část vozovky, která byla po opravě lokálních poruch posypána kamenivem, v důsledku toho došlo k prudké, zásadní a neočekávané změně adheze kol motocyklu a následnému pádu. V době nehody jel žalobce nižší než maximální povolenou rychlostí a za běžných podmínek by bezpečně došlo k projetí úseku silnice. Za příčinu nehody žalobce označil štěrkový posyp, který představoval závadu na sjízdnosti komunikace, na níž žalobce nebyl žádným způsobem upozorněn.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby, když mimo jiné tvrdil, že není vlastníkem komunikace, na níž došlo

k dopravní nehodě a tedy není pasivně legitimován ve sporu. Okresní soud na základě provedeného dokazování dospěl k závěru, že k dopravní nehodě došlo na nově zbudované komunikaci (nové napojení původní silnice I/35 procházející obcí Janov a přeložka silnice I/35 – obchvat Janova). Tento úsek leží na pozemcích České republiky s právem hospodaření příslušejícímu Ředitelství silnic a dálnic České republiky. Dle § 27 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích odpovídá za škody vzniklé uživatelům pozemních komunikací, jejichž příčinou byla závada ve sjízdnosti komunikace, vlastník. V řízení bylo prokázáno, že doposud nedošlo k předání – převedení vlastnictví k této komunikaci na žalovaného ani na obec Janov. Odpovědnost za náhradu škody proto nemůže stíhat žalovaného. Prováděla-li Správa a údržba silnic Pardubického kraje v daném úseku nějaké práce, tak to se dělo toliko z titulu objednávky (smlouvy) s Ředitelstvím silnic a dálnic ČR. Správa a údržba silnic Pardubického kraje je pak odlišným subjektem od žalovaného. Okresní soud ještě uzavřel, že pro posouzení věci dle soudu není rozhodující to, jaký charakter má předmětný úsek komunikace (§ 10 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb.), a jaká splňuje kritéria pro zařazování komunikací do jednotlivých kategorií (§ 3 vyhlášky č. 104/1997 Sb.). Podstatné je, že stát zbudoval tuto část komunikace, stále mu vlastnicky náleží a jeho odpovědnost za škodu na daném úseku trvá do doby, než dojde k správnímu rozhodnutí, na základě kterého je úsek komunikace převeden do vlastnictví jiné osoby. Okresní soud proto uzavřel, že žalovaný není ve sporu pasivně legitimován, nemůže odpovídat za škodu, jíž se žalobce domáhá a proto žalobu zamítl. Právo na náhradu nákladů pak přiznal úspěšnému žalovanému s odkazem na ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř.

Proti rozsudku podal žalobce včasné odvolání. V něm setrval na svém názoru, že zákon č. 13/1997 Sb. stanoví, kdo je vlastníkem jednotlivých druhů komunikací a jako rozlišující hledisko přitom užívá právě a pouze to, o jakou kategorii komunikace se jedná. Příslušnost této kategorie je přitom odvozena právě od určujících, v zákoně a provádějících předpisech vymezených charakteristikách komunikace. Žalobce je proto přesvědčen, že z hlediska vlastnictví ke komunikaci je naopak nepodstatné, kdo byl jejím zhotovitelem, podstatné je to, zda a kdy byla předána či zařazena do některé kategorie komunikací. Rozhodující je tedy její skutečný charakter. Podle žalobce pokud příslušný úsek komunikace nebyl zařazen do kategorie, to znamená, že nebylo vydáno příslušné správní rozhodnutí, pak podle ustanovení § 135 o. s. ř. tuto otázku má rozhodnout soud podle kritérií stanovených v § 3 vyhlášky č. 104/1997 Sb. Podle těchto kritérií by měl být vlastníkem žalovaný a tedy ten by měl žalobci odpovídat za škodu.

Žalovaný navrhl potvrzení rozsudku soudu prvního stupně jako věcně správného.

K r a j s k ý s o u d v Hradci Králové rozsudek soudu prvního stupně potvrdil.

Z o d ů v o d n ě n í :

Odvolání žalobce není důvodné.

Okresní soud ve věci provedl odpovídající dokazování, na základě kterého dospěl ke správným skutkovým a následně i právním závěrům. Odvolací soud proto odkazuje na správné odůvodnění rozsudku okresního soudu a k odvolacím námitkám dodává:

Podle § 3 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb. o zařazení pozemní komunikace do kategorie dálnice, silnice nebo místní komunikace rozhoduje příslušný silniční správní úřad na základě jejího určení, dle dopravního významu a stavebně technického vybavení. Podle odst. 3 v případě, kdy změna kategorie pozemní komunikace vyžaduje změnu vlastnických vztahů k pozemní komunikaci, může příslušný silniční správní úřad vydat rozhodnutí o změně kategorie pouze na základě smlouvy o budoucí smlouvě o převodu vlastnického práva k dotčené pozemní komunikaci uzavřené mezi stávajícím a budoucím vlastníkem. Do doby převodu vlastnického práva k dotčené pozemní komunikaci vykonává všechna práva a povinnosti k této pozemní komunikaci její dosavadní vlastník.

Podle § 135 odst. 2 o. s. ř. jinak otázky, o nichž přísluší rozhodnout jinému orgánu, může soud posoudit sám. Bylo-li však o takové otázce vydáno příslušným orgánem rozhodnutí, soud z něho vychází.

Podle § 7 odst. 1 o. s. ř. v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány. Podle odst. 3 jiné věci projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení, jen stanoví-li to zákon.

V § 7 jsou tedy vymezeny věci, jejichž projednávání náleží do civilní pravomoci soudu. Jiné věci civilní soudy nesmějí rozhodovat. To ovšem neznamená, že by civilní soud nebyl oprávněn při výkonu své pravomoci posuzovat i otázky zasahující do oboru trestního nebo správního práva. Jestliže rozhodnutí o občanskoprávním, obchodněprávním nebo jiném civilním nároku závisí na posouzení otázky, která zasahuje např. do oboru trestního práva, je tedy jinak věcí trestní pravomoci soudu, je oprávněn tuto otázku posoudit i civilní soud; v rámci zjišťování skutkového stavu věci je civilní soud oprávněn zjistit a posoudit celý skutkový základ uplatňovaného nároku, a to i když tento základ z hlediska právního posouzení skutkových okolností zasahuje do oboru trestního nebo správního práva. Oprávnění civilního soudu vyvodit občanskoprávní, obchodněprávní, pracovněprávní či jiné podle hmotného práva významné důsledky určité skutečnosti není tedy nikterak omezeno, byť by skutkový děj například naplňoval skutkovou podstatu trestného činu nebo správního deliktu.

Civilní soud však nikdy není oprávněn z určitých skutečností vyvozovat důsledky stanovené trestním nebo správním právem. Zákon tedy rozlišuje při výkonu civilní pravomoci právo soudu samostatně posuzovat určité otázky od práva vydávat o těchto otázkách autoritativní rozhodnutí.

Z § 3 zákona č. 13/1997 Sb. jasně vyplývá, že o zařazení pozemní komunikace do kategorie rozhoduje silničně správní úřad. Nikomu jinému, tedy ani soudu v rámci civilního řízení postupem podle § 135 o. s. ř., není umožněno rozhodovat o zařazení pozemní komunikace do příslušné kategorie, a vyvozovat z této skutečnosti právně významné závěry. Postupem podle § 135 odst. 2 o. s. ř. tedy nemůže soud dospět k závěru, pokud o tom nebylo rozhodnuto příslušným silničně právním úřadem, že komunikace náleží do určité kategorie a podle toho určit vlastníka této pozemní komunikace (§ 9 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb.). Okresní soud tak správně v daném případě zjistil, že komunikace, na které došlo k dopravní nehodě, náleží vlastnicky státu. Žalobce, který se domáhá náhrady škody vůči žalovanému s odkazem na ustanovení § 27 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb. s tvrzením, že žalovaný za škodu odpovídá jako vlastník komunikace, proto nemůže být úspěšný. Odvolací soud pak ve shodě s okresním soudem nedospěl k závěru, že by žalovaný mohl odpovídat žalobci za škodu z jiného právního důvodu. Rozsudek okresního soudu proto jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil.